

עין משפט
נר מצוה

יג:

(לעיל) **שמוע** מינה דלית דינא דגוד או אגוד. וא"ת שמי' שאלו שאין העבד נותן לו דמים מיד אלף כותב לו שטר על דמיו^א וי"ל דמשמע משום דלא יבטל הוא דכופין הא לוא הכי אין כופין בכל ענין אפי' יתן דמים^ב: **א**ם עשאן לשכר בו' לאו דוקא עשאן לשכר דהוא הדין אפילו עשאן לעצמו אלף שמואל להשכיר:

ואי ס"ד לית דינא גוד או אגוד אפי' בשתי כריכות בו'. השמא ס"ד דחולקין כיון שאחד רוצה לחלוק וצ' כריכות דומאל דכרך אחד^ג שאין כמזב בלחד מה שכתוב בלחד כגון יהושע ושמואל ואמאי חולקין בע"כ והא לינא שוין אלף ודאי לית דינא דגוד או אגוד וא"ת אפילו לית דינא דגוד או אגוד אמאי חולקין כיון שכתוב צוה מה שאין צוה ותרוייהו צריכי להאי ולהאי וי"ל דהוי מצי למימר וליטעממין ולא גרס הכא מה שכתוב צביעטו ספרים ואי ס"ד לית ליה דינא דגוד או אגוד כי היכי דתרוייהו צריכי להאי תרוייהו צריכי להאי דהא כל שכן דאי לא צריכי תרוייהו להאי ולהאי פריך טפי שפיר אי לית ליה דינא דגוד או אגוד או אמאי חולקין: **מדב****י****ק** אדם תורה נביאים וכתובים כאחד. לע"פ שא"ל שלא יתן נציאים וכתובים על גצי תורה ובמגילה צפ"צ (דף מ.) משמע דאסור להניח ה"מ צמתי כריכות אל כהסן מדובקין יחד אינו גנאי: **ר**בי יהודה אומר תורה בפני עצמה. לא מפני שאסור להניח זה על

גז וז' מנריך שיהא כל אחד בפני עצמו דלא אשכחן שיהא אסור להניח אלף נציאים וכתובים על גצי תורה אל כנציאים על גצי כתובים או איפכא לא אלף היינו טעמא שלא יראה הכל כמו תורה או הכל נציאים כי היכי דלחמרי חכמים צתר הכי דצבו שיהא כל נציא ונציא בפני עצמו וע"כ טעמא שלא יהא נראה הכל כמו נציא אחד כן נראה רשצ"א: **ומסיים** מלמטה ומתחיל מלמעל'. פי' צקונטרס ואינו צריך להניח ד' שיטין ונראה לר"י דצין חומש לחומש של תורה צריך להניח ואכנציאים דוקא קאמר דאין צריך דמפרש טעמא לקמן שאס צא לחמון חותך אל צין חומש לחומש של תורה לא מידי דהוי אפרשה פתוחה שאס היה מסיים מלמטה היה צריך להניח שטרה אחת הכא נמי דין הוא להניח צקוף כל חומש פרשה של ד' שיטין וריכצ"א מפרש ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה ולעולם מניח ד' שיטין ודוקא צין נציא לנציא אל כן חומש לחומש לא יסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה אפי' בהנחת ד' שיטין כדלחמי דירושלמי צפ"ק דמגילה וצריך שיהא גומר בלמטה הדף ומתחיל בלמעטיו וננציא מסיים צקופו ומתחיל צראשו כו' ונראה לי

הטעם דאין לו לסיים צקוף הדף אפי' יניח ארבעה שיטין משום שמא יצוה לחמון אל כן נציא לנציא שאס צא לחמון חותך ומסיים מלמטה: **ועיושה בראשו כדי לגול עמוד ובסופו כדי היקף**. כן כמזב בכל הספרים וקשה לר"י^א דמצינא במס' סופרים כל הספרים נגללין לתחלתן ולקמן אומר נמי ספר עורה לתחלתו הוא נגלל ומה שפי' הקונט' מתחלתו לסופו אין הלשון משמע כן וגצי מוחה אמרינן נמי שכורבין אותה מאלחד כלפי שמע דהיינו לתחלתה ובהדיא גרסי' בירושלמי צפ"ק דמגילה עושה אדם עמוד לספר מורה צקופו ע"כ נראה לר"י דגר' ועושה צראשו כדי היקף ובצופו כדי לגול עמוד ולרשצ"א נראה לקיים גריסת הספרים והכא שמי' דליירי צמדציק מורה נציאים וכתובים ואז אין נכון לעשות עמוד צקופו כמו צעלמא שגנאי הוא שמהא מורה נכרכת ספיצ נציאים וכתובים^ב ונראה כליוו נעשית להם שומר מלכלוך לכך עושה כאן עמוד צראשו כדי שמהא מורה מצפנים ונציאים וכתובים מצחון ולקמן דמשינ לצדדין קמני לא גרס מחלת הספר כדי לגול עמוד וסופו כדי לגול היקף דהתם לא איירי צמדציק מורה נציאים וכתובים ואית לן למימר איפכא^ג וצרכו ספרים לא גרס אלף לצדדין קמני ותו לא ועוד אומר רשצ"א דאפי' לספרים דגרסי לה לא קשיא כולי האי דניחא ליה לשנויי דומיא דהך צרייתא דקאי עלה:

שאלו העבד נותן לו דמים מיד אלף כותב לו שטר על דמיו^א וי"ל דמשמע משום דלא יבטל הוא דכופין הא לוא הכי אין כופין בכל ענין אפי' יתן דמים^ב: **א**ם עשאן לשכר בו' לאו דוקא עשאן לשכר דהוא הדין אפילו עשאן לעצמו אלף שמואל להשכיר:

קח לך עבדים וירחצו במרחץ קח לך זיתים ובא ועשה בבית הבר התם נמי גוד איכא אגוד ליכא ת"ש^א ⁽⁶⁾ *כל שאילו יחלק ושמו עליו חולקין אם לאו מעלין אותו בדמים תנאי היא דתניא טול אתה שיעור ואני פחות שומעין לו רבן שמעון בן גמליאל אומר י אין שומעין לו היכי דמי אילימא בדתני מאי טעמא דרשב"ג אלא לאו חסורי מחסרא^ב והכי קאמר טול אתה שיעור ואני פחות שומעין לו גוד או אגוד נמי שומעין לו ואתא רשב"ג למימר אין שומעין לו לא לעולם בדקדנתי ודקאמרת מ"ט דרשב"ג משום דאמר ליה אי בדמי לית לי דמי למיתן לך^ג ⁽⁷⁾ *במתנה לא ניהא לי דכתיב וישונא מתנות יחיה א"ל אביי לרב יוסף הא דרב יהודה דשמואל היא דתנן ⁽⁸⁾ ובתבי הקודש אע"פ ששניהם רוצים לא יחלוקו ואמר שמואל ילא שנו אלא בכרך אחד אבל בשני כריכות חולקין ואי ס"ד לית דינא דגוד או אגוד מאי איריא בכרך אחד אפי' בשני כריבין נמי תרגמא רב שלמן ה"בששניהן רוצין אמר אמימר הלכתא אית דינא דגוד או אגוד אמר ליה רב אשי לאמימר הא דרב נחמן מאי אמר ליה^א לא שמיעא לי כלומר לא סבירא לי ולא והא רב' בר חיננא ורב דימי בר חיננא שבק להו אבוה תרתי אמהתא חדא ידעא אפיא ובשולי וחדא ידעא פילכא וגוולא ואתו לקמיה דרבא ואמר להו ילית דינא דגוד או אגוד שאני התם ידלמר מיבעי ליה תרוייהו ולמר מיבעי ליה תרוייהו כי קאמר ליה שקול את חדא ואנא חדא לאו גוד או אגוד הוא^ב (וכי לא מצי למימר הכי) והא כתבי הקדש דתרוייהו מיבעי להו ואמר שמואל לא שנו אלא בכרך אחד אבל בשני כריבין חולקין הא תרגמא רב שלמן^ג בשרצו ת"ר ⁽⁹⁾מדב"ק אדם תורה נביאים וכתובים כאחד דברי ר"מ ר' יהודה אומר תורה בפני עצמה נביאים בפני עצמן וכתובים בפני עצמן וחכ"א כל אחד ואחד בפני עצמו ואמר רב^א יהודה מעשה בביתום בן זוגין שהיו לו שמונה נביאים מדובקין כאחד על פי ר"א בן עזריה ⁽¹⁰⁾ וי"א לא היו לו אלא אחד אחד בפני עצמו אמר רבי מעשה והביאו לפנינו תורה נביאים וכתובים מדובקים כאחד והכשרנום^ב בין חומש לחומש של תורה ארבעה שיטין^ג וכן בין כל

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

קח לך עבדים. שיחממו אותו ורוחצו צו ולא מצי עני למימר ליה קנה חלקי: **הכא נמי גוד איכא אגוד ליכא**. שאין העני אומר לו (י) אף אני אקנה חלקך שאין לו צמה לקנות לפיכך אין יכול לכופו: **ושמו עליו**. כל דבר שיש צו שיעור שאס תחלקנו עדיין יהא עליו שמו הראשון: **מעלין אוסו דצמים**. היינו גוד או אגוד: **טול אסא שיעור ואני פחות**. כגון חלך שאין צה שמנה חמות ואמר זה חלקו וטול לך ד' חמות ואני המותר: **וגוד או אגוד נמי**. שלא רצה למחול כלום אלף קנה חלקי או אקנה חלקך: **הא דרז יסודה**. דלמר גוד או אגוד משמיה דרביה קבלה: **צכך אחד**. כל ספריהן עשוין צגליין ואס יציאהו לצ"ד לחלקו ציוין הוא: **אלכ צמתי כריכות**. כגון מורה צכך אחד ונציאים צכך אחד: **חולקין**. קס"ד דלפילו אין שניהס רוצים וע"כ אין דמיהן שוין ואי לית דינא דגוד או אגוד היאך הוא כופיהו זה יאמר אני לא אמן לך עודף הדמים וגם לא אמן לך היפה שאקבל ממך דמים ולא גרסי' תרוייהו צריבין להאי: **צשניהס רוצים**. הא דשמואל אשניהס רוצים דמתמנין קאי דקמני לא יחלוקו ואמר שמואל צמתי כריכות אס שניהס רוצים יחלוקו: **פילנא וגוולא**. לטוות וללכרו: **ל"א**

דיסתקדי תכשיטי ספסלים שקורין טפי"ד: **ליס דינא דגוד או אגוד**. לכופו לתם דמי העודפים ציפה ולא למכור חלקו: **לאו גוד או אגוד הוא**. אי לא אמר ליה או קח שמהס או אקח שמהס דכל אחת אין צה כדי ללחד: **אלכ צב' כריכות חולקין**. וקס"ד בע"כ של צמד מכן אלמא כי אמר ליה שקול חדא וגוד דמי הימיריס או אגוד כייפינן ליה: **כל אחד ואחד צפני עצמו**. כל ספר וספר של נציאים ושל כתובים צריך להיות כרך לעצמו: **צצייטוס שמנה נציאים**. כל ספרי נציאים שמנה הן: ה"ג וכן צין כל נציא ונציא וצנציא על שנים עשר שלש שיטין ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה. אס מזמנ לו סיוס הספר מלמטה צקוף הדף מתחיל ספרו האחר צראש הדף ואינו צריך להניח ריוח חלק ציניהס: **כדי לגול עמוד**. מניח קלף חלק לגולל על גצי עמוד של עץ שהספר נגלל עליו: **וסופו כדי לגול היקף**. צקופו מניח חלק גדול כדי לגול לו כל הקיפו שאין עושה שני עמודים לגוללו ללמנעו כמו שאנו עושין לספר מורה אלף גוללו מתחלתו לסופו וכורך החלק על כל ההיקף: **ואס**

נביא לנביא ובנביא של שנים עשר ג' שיטין ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה ת"ר הרוצה לדבק תורה נביאים וכתובים כאחד מדבק ועושה בראשו כדי לגול עמוד ובסופו כדי לגול היקף ומסיים מלמטה ומתחיל מלמעלה ואם

הכי דמצי למימר ליה הכא לא גוד איכא ולא איגוד איכא דאת לא אפשר לך בלא תרוייהו ואנא לא אפשר לי בלא תרוייהו אבל בעלמא דאפשר בחלוקה אי מעכב חד מצי למימר איךך גוד או איגוד. והא כתבי הקדש דבשתי כריכות דתני תרי כריכות צריכי לכל חד ואפי' ⁽⁶⁾ אוקמינן לה דלעולם אליבא דשמואל דסבר כו' יהודה דאית דינא דגוד דירויקין לעיל. ומתרגם כמתרגמינן דלעולם לית דינא דגוד ושוני הכא אמאי חולקין שתי כריכות כגון ששניהם רוצין: מדב"ק אדם כו' בחז כרך. תורה בפני עצמה משום דאי מדב"ק אהדיי כי חוזי הדפין של נביאים נמצא שנעשית התורה שמיטוש לנביאים. כל אחד ואחד בפני עצמו. והכשרנום. וכלבד שינית מן הקלף פניו ד' שיטין בין חומש לחומש כגון בין סיוס הראשית לאלה שמות. של שנים עשר של ספר תרי עשר. מסיים מלמטה כלומר כשיגיע לסיום ספרו מסיימו מלמטה מאותו דף ומתחיל הספר אחר מלמעלה מדף אחר שאע"פ שאין בסיום אותו ספר כדי השלמת כל אותו דף אפי' הכי מניח אותו

שאס

מסורת הש"ס

א) ה"ש"ל גורס: אלף לאו הכי קאמר, ב) [לעיל יא,]. ג) [עירובין קכז, ושי"ק, ד) רש"ל מ"ו, (ה) ז"ל רבי. רש"י, (ו) [גיר' הרמב"ם והטור ורי"ט צ"ע סי' רפג ספיך ארבין כל נביא ונביא שלשה שיטין וכן בין כל נביא ונביא של תרי עשר וגם הוא כמיון במס' סופרים פ"ב ה"ד אלכ צכר אלפס אחת כמו הכא, (ז) [לעיל ח] נע' מנ"א סי' מח ס"ק ד,]

1 עבר ביתו בוצע צעצ

ושונא מוקנת יחידה: משלי כו כז

הנהגות הב"ח

א) גמ' מ"ש מה ההלך כל שאליו יתלק: ב) (א) שם למימן (ב) ראי צממיה: ג) שם מרגמא צכ שאלמן בששניהם רוצים מני רננן: ד) שם י"א בן עזריה והדמים אימריה לא היו לו אלף אחד: ה) רש"י י"יה הכא נמי וכו' אמר לו (אף) מו"מ וי"צ ס"א אז: ו) תוס' ד"ה וטעם וכו' למימר איפכא בראשו כדי היקף ובסופו כדי לגול עמוד וכונו ספרים:

לעוי רש"י

טפי"ד. שטח.

מוסף רש"י

קח לך עבדים וירחצו במרחץ. דנהיא חוקא סמינונא אפי' יהיה לעולם ולא יימונו לו להרפות ולהפלא צני אלס ממתנן אלף מנני צינו (רשב"ם דקטן ענפ). ובתבי הקודש כו'. י"ד ספרים והוי רעילס למתנן צגליין סכ"ט שנו לפיכך גנאי דסבר לתתן (רע"ל יא.). כדי לגול היקף. להקפך לא ככרך (שבת קס).

מוסף תוספות

א. דהא אפי' מו"ד דאמר גוד או איגוד דוקא כשפורע דמים לאלתר ולא על מלוה בשטר דאגמרינן בקידושין (וה). נקטו מרגינא ויהיב ליי חספא. ריענ"א. ג. [מדן]א אישמיטי נתא לומר ד[ן]כל לומר איגוד אם יש לו מעות. ד. וסדופו דראשו שני ענינים הם שאין דרך לכתוב ולחזור ולכתוב אותו ענין עצמו. שס. ד. ובמצא וד ראש הכרך וגנאי הוא שיהא דף זה משונה על חנם. רשצ"א. ה. דהכא משמע דמראשו לסופן הם נגללין. שס.

רבינו גרשום (המשיך)

חלוקה הבני שפחות דכל חד מינייהו צריך לעבודת של הני תרתי שפחות אלא כדקיימי מעיקרא בשותפות לוקמי אלמא לית דינא דגוד כרב נחמן: לעולם אית דינא דגוד ושאני התם גבי בני שפחות לית דינא דגוד אלא לוקמי בשותפות משום דכל חד וחד צריך לעבודת דתרוייהו וכי אמר ליה חד לחבריה שקול את חזא חזר חזק וחי לא גוד או איגוד לא מצי למימר דהוי חלקי דרב ויתחייבו אכל בעלמא דאפשר בחלוקה אי מעכב חד מצי למימר איךך גוד או איגוד. והא כתבי הקדש דבשתי כריכות דתני תרי כריכות צריכי לכל חד ואפי' ⁽⁶⁾ אוקמינן לה דלעולם אליבא דשמואל דסבר כו' יהודה דאית דינא דגוד דירויקין לעיל. ומתרגם כמתרגמינן דלעולם לית דינא דגוד ושוני הכא אמאי חולקין שתי כריכות כגון ששניהם רוצין: מדב"ק אדם כו' בחז כרך. תורה בפני עצמה משום דאי מדב"ק אהדיי כי חוזי הדפין של נביאים נמצא שנעשית התורה שמיטוש לנביאים. כל אחד ואחד בפני עצמו. והכשרנום. וכלבד שינית מן הקלף פניו ד' שיטין בין חומש לחומש כגון בין סיוס הראשית לאלה שמות. של שנים עשר של ספר תרי עשר. מסיים מלמטה כלומר כשיגיע לסיום ספרו מסיימו מלמטה מאותו דף ומתחיל הספר אחר מלמעלה מדף אחר שאע"פ שאין בסיום אותו ספר כדי השלמת כל אותו דף אפי' הכי מניח אותו

^[א] [פסלין כסי מקלין לה אליבא דשמואל דסבר כרב יהודה וכו'].